

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

Probleme bisericești, actuale.

De un an încoace biserica noastră ortodoxă a trecut prin două mari frământări: legea cultelor și chestia serbării sf. Paști.

Cea dintâi, însușit mai importantă decât a doua, a mobilizat un număr mic de credincioși. Lupta a fost dusă aproape numai de chiriarchi și preoțime. E drept că sprijinul credincioșilor n'a fost cerut, căci prea erau juste drepturile pentru cari luptă biserica ortodoxă. Taberile celorlalte confesiuni, — în deosebi a celei unite, — au băgat în luptă și pe credincioșii lor, iar pe sub ascuns și alte puteri oculte. Sub presiunea amăgelii unor argumente de ordin extern și internațional, legea s'a votat, sancționat și pus în aplicare. Lacunele ei le experiem trist, zi de zi, întâi la întărirea propagandei sectare, în urma recunoașterii sectelor baptiste și adventiste. În fața autorităților, la feliu de nepăsătoare ca și mai înainte, toate sectele oprite poartă neconturbate pălăria cu pecete legală a sectelor recunoscute.

Celelalte, culte, și 'n special uniții — ei chiar cu risicul destrămării buneii înțelegeri dintre frați — profită și exploatează defectele legii cultelor (cazul cu întocmirea bugetului cultelor). Ca zizania să se 'ntindă și dela individ la individ, tot uniții s'au pornit să se organizeze în societăți mirenești cu caracter strict confesional (A. G. R. U. și Societatea studenților universitari uniți), să țină conferințe de ponegrire a ortodoxiei (can. Radu la Soc. Sf. Maria din Cluj) și de înălțare în slavă a catolicismului, spre care tind deocamdată cu servire

la altare deschise în toate bisericile noi și în cele primite dela catolici.

Chestiunea serbării sf. Paști, prin cuminența credincioșilor noștri, — dușmanii zic că în urma indiferentismului religios, — în eparhia noastră, și 'n general în mitropolia Ardealului, n'a stârnit nemulțumirile și neînțelegerea credincioșilor ortodocși din alte părți. Totuși, câtă vreme agitația nu se potolește din toate laturile, chestiunea pascăției și a noului calendar, nu o putem considera de închisă.

Aceste probleme, ca și altele, legate de ele, ne impun o trezire cât mai conștientă la realitate și la datoria străngerii rândurilor.

În primul rând, din partea preoțimii se cere o muncă mai intenzivă, la stârnirea căreia va contribui în bună parte luarea grijilor materiale prin o salarieră mai omească, conform proiectului de lege ce-i în lucrare. Din partea mirenilor o dragoste mai vădită față de biserică, sprijin efectiv la conducerea și întărirea ei, cu deosebire la orașe, unde neînțelegerile și indiferentismul sunt mai evidente, ca exemplul rău să nu se 'ntindă la feliu și la sate.

Inițiativa consolidării ortodoxiei noastre va trebui luată tocmai dela cei mai aleși preoți și credincioși ai eparhiei noastre, membrii adunării eparhiale, cari se întrunesc acum la Cluj, pentru a desbate și soluționa toate problemele actuale ale vieții noastre bisericești. Le salutăm sosirea cu bucurie și le dorim spor deplin la muncă!

Memoriile unui duhovnic.

De cincisprezece săptămâni teascurile tipografiei noastre în fiecare Vineri, alături de „Renașterea“, au dat viață de carte, câte unei coale din „Memoriile unui duhovnic“, studiu pastoral, scris de *Vasile Gan*, protopopul Lupșei. Sarcina de corector ce am avut-o la tipărirea acestei cărți, editată de către preoțimea din protopopiatul Lupșei, m'a făcut să fiu după autor și culegător, cel dintâi cetitor al ei și încă cu repetiție. Ajunși cu tipărirea la ultima coală, ceea ce înseamnă că peste cel mult două săptămâni cartea poate fi pusă la îndemâna cetitorilor, ca unul care am putut pătrunde valoarea de neprețuit a acestei cărți, mă simt dator să o vestesc iubiților noștri cetitori, preoți în primul rând, și apoi mireni.

Autorul este cunoscut multora, atât ca înfățișare, de preot după toată rânduiala, vecinic cu fața senină, albită de ani, însă tineră ca expresie, ca și trupul ce o poartă. Cei mai mulți îl vor fi cunoscând din scrisul său domol și cuminte, ce a umplut multe coloane ale „Telegrafului român“ și a „Revistei teologice“ din Sibiu. În aceasta din urmă a apărut, înainte de război, primii capitoli ai acestei lucrări.

„I-am zis memoriu — scrie autorul în prefață — deși poate mai bine i-s'ar fi potrivit numirea de *monografie pastorală*, căci de fapt nu se ocupă cu anii mei de păstorire, ci desvoaltă treptat toate fazele, cu toate peripețiile lor sufletești, prin care eu am trecut dela început până la triumful final. Fiecare capitol remarcă o etapă în sporul meu pastoral. N'am vrut să dau reguli, ci am adoptat de temei espunerilor narațiunea, care mai ușor intră în priceperea cetitorilor. Memoriul, celui ce-l poate aprofunda, dă indicații pentru toate situațiile pastorale, ce se pot ivi în cariera unui preot“.

„Principiul fundamental în conducerea poporului, cum ușor se poate înțelege, *este hotărârea liberă a celor păstoriți*. Sila și unde s'ar fi convenit, nu am aplicat-o. Căci vai de morala de silă. Ține atât cât și forța e aproape. Hoțul care poartă frică numai temniței și nu simte în suflet răul ce e împreunat cu hoția, pururea hoț va rămânea, ori câți ani ar trebui să-i petreacă în în-

chisoare și ori câte lovituri i-s'ar aplica. Când însă începe a-l muștra conștiința — nu mai fură. Așa am păstorit eu. Adevărat, că oboseala preotului e mai mare, în schimb însă se răsplătește cu durabilitatea succesului“.

Răsfoind prefața nu m'am răbdat să nu citez acest pasagiu, care caracterizează prin însuși cuvintele sincere ale autorului, întreg fondul lucrării. Într'adevăr cuprinde experiența idealizată și cu succes a preotului plin de entuziasm pastoral, dornic — cu prețul vieții proprii și al familiei — să-și îndeplinească datorința sfântă de păstor sufleteș.

În partea primă ne descrie situația și greutățile ce le-a întâmpinat în parohia Nevoeși, cari cu foarte puține excepțiuni sunt în mare parte la felu în toate parohiile noastre. Urmează experiențele crude dela începutul carierii, crude până la gândul de a părăsi cariera pastorală. Un mentor cu experiență țaran simplu, însă plin de înțelepciune și bunăvoință, îi este cel mai bun călăuzitor. Cu sprijinul lui demască și înfrânge lipitorile satului și tot cu el și cu sprijinul unui număr din ce în ce mai mare de devotați în frunte cu preoteasa, începe să consolideze parohia pe temelii bine precizate dictate de învățătura Mântuitorului nostru Isus Christos. Lucrarea de consolidare e cuprinsă în partea a doua, care are subtitlul: „Opera mea pastorală și căile pe cari am umblat la înfăptuirea ei. Tainele succeselor mele pastorale“.

Începe cu formarea caracterului poporului, sau cum spune în capitolul 7: „Cultivarea socială și altruistă a poporului“. Este capitolul esențial al lucrării, pătruns de o adâncă psihologie a mulțimii stăpânită de egoism, care patimă îi este strunită cu dibăcie și mânăta pe calea virtuții. Pasul întâi spre solidarizare l-a ajuns prin trezirea compătimirii, unul din darurile divine care apropie pe om de om. Ca să-i apropie pe enoriași a trebuit să le cunoască viața și năcazurile prin vizite personale la fiecare casă. (Mijlocul modern al păstoririi individuale). Vrând să le îndrepte năcazurile le-a devenit sfătuitor în toate; paralel cu încrederea câștigată a devenit arbitru, apoi progresiv a ajuns să le stăpânească conștiința, a cărei îndrumare avându-o în

mână, a putut lucra apoi cu ușurință în cadrele celui mai ideal desinteres și cinste desăvârșită.

Cu perseverență și răbdare de adevărat apostol, curăță sufletele enoriașilor de spini tuturor rezelor cu cari erau îmburienșiți, încreștinându-i nu numai în vorbe, ci și în fapte. Truda depusă aduce roade, colaboratorii se înmulțesc, autoritatea crește, parohia progresaază văzând cu ochii, încât sub păstoria sa se face biserică, școală, casă parohială — fără vre-o constrângere de reparații silite, ci prin donații benevole. În capitolul ultim, după tratarea problemelor financiare și edilitare ale parohiei, se oprește cu o serie de considerații, și asupra persoanei și moralei sale ca preot.

Din puținul acestui rezumat se poate cunoaște că această carte tratează rezolvarea pastorală a tuturor problemelor cari pot obveni în cariera preotească, înfățișate nu în forma didactică a unui manual, ci întretesute în viața aieva a unui preot și a unei parohii. Toată învățătura astfel prezentată este îndoit mai convingătoare și se însușește mai ușor. Pentru neprețuitul ei folos o recomandăm cu frățescă dragoste tuturor preoților noștri și tineri și bătrâni, clericilor, fiind sigur că fiecare după cetirea ei îi va fi mulțumitor autorului pentru entuziasmul pastoral ce i l-a trezit, cât mai ales pentru bogăția de experiență ce i-o pune la îndemână, la desăvârșirea muncii pastorale. Aceiași parte de mulțumire îmi va adresa-o și mie, pentru această neînsemnată osteneală ce mi-am luat-o de a vesti apariția și valoarea „Memoriilor unui duhovnic“.

D. Antal.

Asociațiuni confesionale în Ardeal.

— Rostul și utilitatea lor. —

Dela Blaj, din reședința Mitropoliei unite, a pornit astă toamnă ideea unei „Asociațiuni generale a românilor uniți“, pe care (chiar înainte de a lua ființă) nevoia de simplificare a titlurilor lungi a prescurtat-o în patru inițiale: A. G. R. U. Prin ziarul național-bisericesc „Unirea“ s'a lansat un apel către toți ardelenii de confesiune gr.-

catolică, cu îndemnul de a-și strânge rândurile la adăpostul unor organizații separate. Această acțiune de solidarizare confesională a găsit, imediat, sprijinul inițiativei particulare și binecuvântarea tuturor episcopilor uniți. Numai scopul ei nu s'a părut tocmai lămurit.

Părerea noastră a fost, și rămâne, că nici un motiv de ordin național, moral, sau bisericesc, nu justifică o diviziune a societății românești din Ardeal după biserică, la care ne ducem să ne închinăm fiecare. Sunt destule celelalte pricini de zăbanie. Ne ajunge pasiunea politică. Pentru ce să născocim un alt punct de diferențiere? Certuri între reprezentanții celor două confesiuni au fost și până acum destule. Dar aceste mici ciocniri, din toate punctele de vedere regretabil se localizaseră în lumea preotească. Nici intelectualii orașelor și cu atât mai puțin creștinii dela sate, nu se gândiseră să se adune dincolo de altar în tabere deosebite, pentru a urmări în definitiv aceleași idealuri sufletești. Era, oare, absolut necesar, ca linia de demarcație să fie trasă tocmai din partea românilor gr.-catolici?

N'am văzut această necesitate după cum n'o zărim nici astăzi, după ce „Asociațiunea generală a românilor uniți“, în curs de constituire și-a ținut prima sa adunare la Oradea, precedată de o recepție la P. S. Sa Episcopul Valeriu Frențiu. Întrunirea românilor gr.-catolici din Bihor a fost prezidată de dl. Dem. Kiss, decanul baroului avocaților, care s'a înfățișat în costumul de paradă al cavalerilor ordinului papal Sf. Gheorghe pentru a spune, că în România se conjugă un singur verb: „Eu fur, tu furi, el fură!“ Astfel, prin glasul președintelui ei dela Oradea, „Asociațiunea generală a românilor uniți“ și-a anunțat lupta ei împotriva corupției. Dar i-se poate recunoaște oare, acestei racile (pe care nu suntem nevoiți s'o exagerăm), un caracter pronunțat confesional? S'a stabilit o statistică a fraudelor pe confesiuni?

O notă originală în discuție a fost adusă prin cuvântarea sa, de dl. Valer Pop, avocat din Cluj, unul dintre inițiatorii A. G. R. U.-lui, care s'a ridicat vehement contra libertății cuvântului și a presei, cerând să nu se mai lase slobodă propagarea ateis-

mului și subminarea credinței în Dumnezeu. Urmând această argumentare, ar trebui să conchidem, că „Asociația generală a românilor uniți“ alunecând de-abinele pe tărâmul ideilor politice, ar vedea cu ochi buni înființarea unei cenzuri religioase, care să împiedece răspândirea scrierilor în contradicție cu dogma creștină, și să nu acorde faimosul ei „nihil obstat“ decât cărților, revistelor sau ziarelor, asupra cărora va binevoi să se îndrepte o arhierescă încuviințare. Dar, pentru atingerea acestei ținte era nevoie oare, de o mobilizare spirituală a mirenilor gr.-catolici? Este acesta un scop al său pe care biserica unită trebuie să-l realizeze cu ajutorul credincioșilor, organizându-i în legiuni de combatanți?

Mai rămân, firește, celelalte puncte din programul de activitate mărturisit: adâncirea credinței religioase în popor, lupta împotriva sectelor, cultivarea sentimentelor morale în societate, dar aceste toate sau intră în sfera de activitate a clerului respectiv, sau depășesc cu desăvârșire cadrul îngust al preocupărilor de castă confesională. Desigur, că membrii A. G. R. U.-lui nu vor fi întrebuințați ca misionari religioși. Ei vor face operă de buni creștini și români de treabă. Ei bine, nu înțelegem pentru ce n'ar duce la bun sfârșit această misiune la olaltă cu frații lor ortodocși? Cum s'au găsit argumente pentru înființarea unei asociațiuni gr.-catolice și nu s'a simțit lipsa unei solidarități românești, creștine, pe deasupra diferențierilor confesionale?

Recunoaștem, că dintr'o asemenea contopire sufletească, mărturisind țeluri comune, ar fi eșit întărită tendința unei înfrățiri definitive a celor două biserici, ba poate chiar gândul cutezător al contopirii lor într'un singur trup. Dar ce rău ar putea să iasă de aici? Nu combatem cu orice preț „Asociațiunea generală a românilor uniți“. Nu. Am fi salutat însă, din toată inima, o „Uniune Națională a românilor creștini“. Prescurtarea acestui titlu o fi, poate, mai puțin sonoră. Totuși, inițiativa ar fi găsit ecou în multe cugete drepte, conștiente de pericolul care ne așteaptă, dacă după rivalitățile politice, mai chemăm între noi și duhul sectarismului religios.

„Universul“.

Alex. Hodoș.

CREAȚIUNEA LUMII

(Urmare).

„Scoarța solidă a globului pământesc constituită astfel din diferite felii de roce, sau nu, metamorfozate sau nu, este încontinuu supusă modificărilor, unele încete, abia simțite, cum sunt desagregările rocilor expuse la intemperii atmosferice; altele mai violente, cum sunt erupțiunile vulcanice și cutremurele de pământ. Toate aceste cauze, cari neconținut tind a aduce modificări scoarței globului pământesc sunt numite agenți modificatori.

Considerând acești agenți cu privire la cauzele care-i provoacă, găsim că unii dintre ei sunt provocați de cauze cu totul dinafară de pământ, cum sunt curenții aeri (vânturile), circulația apei, mișcările ritmice ale mărilor, variațiunile de temperatură, pe cari îi numim agenți modificatori externi, și cari sunt provocați în prima linie de căldură și de puterea de atracțiune a Soarelui și a Lunei; pe când alții își au cauzele provocatoare în însuși sânul pământului, cum sunt erupțiunile vulcanice, cutremurele de pământ, mișcările de ridicare și scoborâre ale scoarței, fiind datorite căldurii sale interne; din cari motive îi și numim agenți modificatori interni.

Considerând aceste două categorii de agenți în raport cu activitatea lor modificatoare, găsim că, pe când cei externi, prin dărâmarea părților proeminente din scoarța și așezarea materialului dărâmat sub formă de sedimente în părțile scobite și joase, au o tendință de nivelare a suprafeței pământului, cei interni prin aducerea de noi roce la suprafață și prin deranjările ce provoacă rocele existente, au o tendință contrară primilor, o tendință de denivelare a scoarței.

Lupta dintre aceste două categorii de agenți este continuă, și se va da pe socoteala scoarței solide atâta timp cât cauzele care-i provoacă vor exista; așa că aspectul geografic ca și constituția și structura actuală a scoarței terestre nu înfățișază decât rezultanta, la care a ajuns lupta dintre acești agenți, în zilele noastre.“¹⁾

Nici cu geologia nu stă în contradicție referatul biblic despre creațiune, din con-

¹⁾ Dr. F. Popescu-Voitești „Elemente de Geologie“.

tra îi lasă teren de muncă. În timp ce geologia afirmă, că pământul la început era o masă gazoasă, (ruptă din marea nebuloasă solară); care abia după un lung period de ani trecând prin starea lichidă a prins la periferie o scoarță solidă. Hexaameronul nu contrazice.

Prima formă în care sf. Scriptură ne înfățișază Pământul este exprimată în Gen. I. 2: „Pământul era nevăzut și netocmit și întunec era deasupra adâncului și Duhul lui D-zeu se purta pe deasupra apelor“.

Ce a premers și urmat acestei stări a Pământului până în momentul când uscatul apare în mijlocul mărilor Biblia nu ne spune. A putut trece un lung răstimp de ani din clipa când s'a desprins din masa solară până ce a luat forma în care era posibilă viața. Cu un cuvânt din Gen. I. 2 și I. 9—10 reiese, că Pământul n'a fost întotdeauna așa precum îl vedem azi, ci a fost un timp când era lipsit de formă, ordine și viață.

„Este cert că Biblia nu voiește să ne vorbească amănunțit despre diferitele etape prin cari a trecut planeta noastră până ce a ajuns la forma actuală, fiindcă nu urmărește interese științifice, ci numai să ne arate felul în care D-zeu a orânduit Pământul cu scopul de a-l face locuință pentru oameni“.

Dacă la formarea pământului a contribuit mai mult (căldura), ori apa, cu alte cuvinte dacă este mai îndreptățit Plutonismul, decât Neptunismul, sf. Scriptură nu ne dă nici o dovadă, cu toate că unii neptuniști s'au provocat la ea pentru sprijinirea teoriei lor. Iată ce ne spune Gütler. În această privință: „Biblia ca o carte inspirată nu ne învață nici Neptunismul, nici Plutonismul, fiindcă menirea ei nu este să ne îmbogățească științele noastre profane și să dea avânt spiritului cercetător. Este în același timp în deplin acord atât cu Neptunismul, cât și cu Plutonismul, căci de procesele neptunice amintește (Gen. I. 9; II. Petr. 3, 5), iar pe cele plutonice nu le contrazice“.)

„Ordinea creațiunii lumii în forma în care este expusă în primul capitol a Genezei (lăsând la o parte unele particularități, cari nu au însemnătate esențială), ne prezintă un acord remarcabil cu concluziunile științelor naturale. În istorisirea biblică despre creațiune nu se amintește despre multe momente sau faze presupuse de ipotezele naturaliste mai nouă, fiindcă această istorisire este scurtă și nu are în vedere a ne prezenta un sistem complet de astronomie și geologie. Dar, tot ce

este esențial și tot ce se atinge de ordinea creațiunii planetei noastre, asupra căreia se concentrează istorisirea biblică despre creațiune, apoi ea este descrisă cu exactitate în Biblie, așa că nu rămâne loc pentru obiecțiuni serioase din punctul de vedere al științelor naturale... Așa deg. istoriile naturale ale creațiunii, compuse în baza ipotezelor științifico-naturale descriu amănunțit toate pretensele acțiuni ale legilor naturii, analizând detaliat diferitele faze de dezvoltare ale materiei, trecerea ei din forma gazoasă în cea lichidă și solidă. În istorisirea biblică nu găsim amănuntele pe cari le găsim în tratatele speciale de geologie și din punct de vedere teologic nu le putem nici respinge și nici a le combate întru cât se recunoaște lumea, ca creațiune a lui D-zeu. Dacă curiozitatea științifică își face presupunerile sale despre astfel de fenomene în dezvoltarea treptată a lumii, fenomene despre cari se amintește în Biblie, această nu însemnează, că științele naturale cad în contradicere cu Biblia, întru cât și ultima nu neagă în mod necondiționat acțiunea legilor naturale în procesul formațiunii lumii, deși nu le descrie amănunțit acțiunea lor. Biblia nu ne spune, că tot ce există s'a creat nemijlocit de D-zeu, fără participarea forțelor naturii, create de el“.)

4. Biblia și paleontologia.

Referatul biblic despre creațiune se întâlnește în treacăt și cu paleontologia, întrucât vorbește despre începutul vieții vegetale și animale pe pământ. Ordinea expunerii este următoarea:

1. În ziua a treia, creațiunea vieții vegetale. Gen. I. v. 11.

2. În ziua a cincina, creațiunea celor mai inferioare forme de viață animală (populația mărilor). Gen. I. 20.

3. Tot în ziua a cincina, creațiunea lumii paserilor. Gen. I. v. 20.

4. În ziua a șasea, creațiunea animalelor terestre. Gen. I. v. 24.

Este evident că referatul biblic, vorbind despre originea vieții pe pământ, urcă o linie ascendentă.

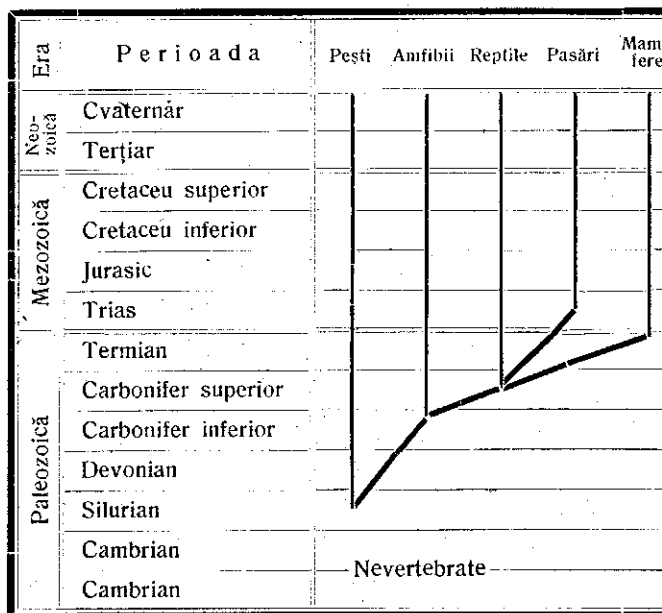
Cercetătorii paleontologi au găsit în straturile cari compun scoarța Pământului resturi de plante și animale pietrificate (pietrificații și fosile). S'a constatat apoi că cele mai vechi formații păstrează urmele unei vieți organice foarte inferioare, pe când în formațiile ulterioare viața organică ne apare din ce în ce mai dezvoltată. Iată ce ne spune deg. Dr. I. Popescu-Voitești în aceasta privință: „Privită în cursul vre-

) Gütler „Naturforschung und Bibel“ p. 34.

) N. P. Rojdestvenschi „Apologetica creștină“ v. II p. 219.

mii geologice, viața animală și vegetală ne apare ca o serie mai mult, sau mai puțin bine înlănțuită de forme și grupe de forme, în alcătuirea cărora, dela cele mai vechi și mai inferioare ca organizare, până la cele mai noi și cu o organizare superioară și foarte apropiată de aceea a formelor actuale, găsim o progresie gradată, atât în complicarea structurii, cât și în specializarea organelor, ceea ce vădește că gradul de evoluție la care se găsesc formele actuale, s'a desăvârșit încetul cu încetul, etapă cu etapă, într'o perioadă de timp geologic imposibil de stabilit cu oarecare precizie azi, însă care în nici un caz nu poate fi mai mică decât 1½ miliarde de ani. Astfel, de pildă, la începutul timpurilor paleozoice viața în general se găsește reprezentată numai prin forme de Nevertebrate, aparținând la mai toate clasele cunoscute și numai către mijlocul Paleozoicului apar și Vertebratele, reprezentate însă la început numai prin forme inferioare de Pești, de un tip cu totul străvechiu, cu corpul protejat de plăci (Pești placodermi). Spre sfârșitul Paleozoicului încengătura Vertebratelor se completează și cu forme de Amfibieni și de Reptile, pe când Paserile și Mamiferele, care prezintă o așa de puternică și variată dezvoltare în timpurile terțiare și cele actuale, nu au reprezentanți decât din Mezozoic încoace¹⁾

Pentru a evidenția și mai mult evoluția vieții vegetale și animale pe Pământ paleontologii ne dau următoarele două tablouri, în cari sunt repartizate în timp diferitele grupe de plante și animale.

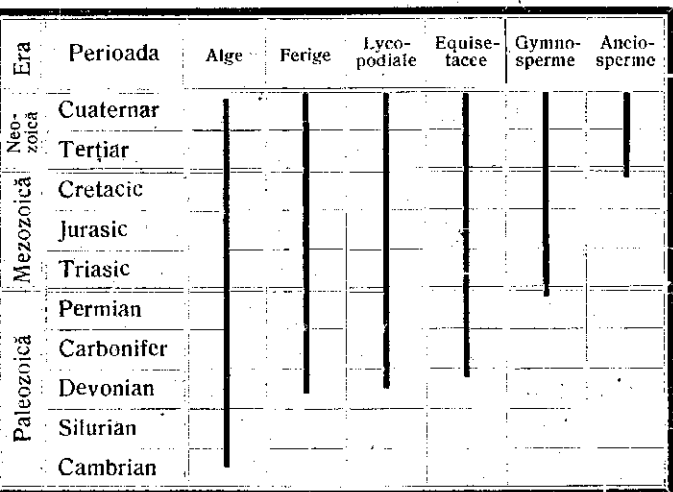

În general nici paleontologia nu stă în contradicție cu Hexaemeronul. Ordinea creației lumii vegetale și animale înfățișată în Biblie este identică cu ordinea din tablourile paleontologilor privitoare la dezvoltarea celor două lumi cari împodobesc azi Pământul.

În paralela de amănunte obvin ce-i drept unele deosebiri, precum deg. o seamă de paleontologi admit evoluționismul până la extrem, căutând a explica chiar și originea lumii organice ca un produs al lumii anorganice, iar omul un urmaș al maimuței (această chestiune de altfel trebuie să fie tratată într'un capitol special), fără excepție paleontologii pretind pentru formarea lumii vegetale și animale lungi perioade de timp, fapt care stă în contradicție cu referatul biblic (iarăși o chestiune, care trebuie tratată într'un capitol special).

(Va urma).

Muntean

¹⁾ „Elemente de Paleontologie“ pag. 29.

CRONICA

Predică în Catedrală. În Dumineca din 5 Mai va predica pr. Dr. Galaction Muntean, prof. de teologie.

Oaspeți distinși. Din fericitul prilej al serbării cununiei religioase a dș. Vera-Maria Bohățiel cu d. ing. Mircea Iorga, săvârșită Duminecă seara cu un fast de nuntă mare, orașul Cluj a avut o seamă de distinși oas-

peți, în frunte cu dna și d. Nicolae Iorga, ca socrii mari, fiii și fiicele dnilor lor, d. Mihai Popoviciu, ministru de finanțe, ca nun mare și alți oaspeți aleși, rude și cunoscuți din Sibiu, București, Brașov, Ploești, Câmpina etc.

Dna și d. Iorga au fost găzduiți la reședința episcopoească. P. Sf. Sa în ziua de Duminecă a oferit distinșilor oaspeți, o masă, la care au participat pe lângă familia d. Iorga și d. ministru M. Popovici și alți onorațorii.

În timpul cât a stat la Cluj, d. N. Iorga a vizitat Muzeul eparhial, luând note despre însemnările aflate pe diferite cărți vechi, iar în ziua de Luni, 22 Aprilie împreună cu P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, prof. Lupaș, Șt. Meteș și rev. eparhial, prot. I. Pop, a vizitat biserica din Mesentea (protopopiatul Aiud) declarată monument istoric și de curând restaurată, într'o formă puțin satisfăcătoare din punct de vedere artistic și de păstrare a formei vechi a acoperișului și turnului bisericii. La întoarcere în Cluj la ora 5 d. Iorga a ținut o interesantă conferință la Universitate. A plecat la București cu expresul de seara.

Donație. Buna creștină a bisericii noastre din Cărbunar prot. Cetatea de Peatră, Maria Mihai a dăruit un pământ bisericii sale. Lauda ei și Bisericii, care are astfel de credincioase, pilduitoare la jertfe!

Consiliul Eparhial.

Serbare militară. Regimentul 11 călărași din Cluj la praznicul Sf. Mucenic Gheorghe și-a serbat Patronul cu mare solemnitate în cadrele unui program frumos, — desfășurat în curtea casarmei de pe Cetățuie. Preoții noștri în frunte cu preotul militar Dumitru Coșeriu au celebrat slujba religioasă ocazională, răspunsurile fiind date de către puternicul și bine instruitul cor al studenților Academiei noastre teologice, sub conducerea profesorului Dr. Vasile Petrașcu. Preoții diferitelor confesiuni au luat jurământul recruților, după care s'a desfășurat un program compus din coruri și exerciții de gimnastică, executate foarte precis de către ofițerii, reangajații și soldații regimentului, fiind răsplățiți cu aplauze bine meritrate din partea numeroși-

lor invitați. Prea Sfințitul a onorat aceasta serbare prin esmiterea reprezentantului său.

Dela Comitetul de organizare a serbărilor unirii din Alba-Iulia. Cei ce doresc a participa la serbările Unirii în Alba-Iulia sunt rugați a se anunța cel mai târziu până la 10 Mai 1929 la Dr. Stefan Pop, președintele comisiunii de încartiruire în Alba-Iulia, indicând și numărul și ocupația persoanelor, pentru a li-se rezerva cuartire potrivite, precum și timpul sosirii.

Aviz. La cererile pentru carnete și drept carnete cu reducere de 50% pe CFR., pe lângă fotografiile, să se înainteze Consiliului Eparhial pe cale ierarhică taxele și spesele de porto în *numerar*, deoarece Ministerul Cultelor nu primește chitanțe de pe la caserile gărilor CFR.

Consiliul Eparhial.

BIBLIOGRAFIE

De Dr. Vasile Petrașcu profesor de muzică la Academia noastră Teologică din Cluj, a edat următoarele note muzicale, *partituri pentru cor religios de bărbați*: 1. Cuvine-se cu adevărat (axion). 2. Răspunsuri corale la Te-Deum. 3. I. Pe stăpânul. II. Împăratul Cerurilor. III. Vrednic este. 4. Lăudați pe Domnul (Priceasnă). II. Axionul (Varianța a 2-a). 5. I. Bine ești cuvântat, II. Incunjuțați popoarelor, III. Luminează-te Ierusalime. 6. Al Domnului este (Priceasnă). E o serie de cântări religioase, întemeiate pe motivele muzicii noastre bisericesti, armonizate frumos, cari cu ușurință se pot învăța și cânta de corurile bisericesti, unele la sfințele Liturghii, altele la Te-Deum și la sfințiri de biserică.

Axionul și priceasna până acum n'au prea fost armonizate, încât și acolo unde era cor bisericesc, erau lăsate să fie cântate de cantori sau de alții, unison, stricând farmecul cântatului în cor, tocmai în momentele cele mai solemne ale serviciului divin. Acelaș lucru se întâmpla și la sfințirile de biserică, unde cântările speciale cântându-se unison, prin amestecul prea multora în cântare — fiind prilej de emulare a tăriei glasurilor — întotdeauna se strica frumusețea lor. Cântate în cor armonizat, toată această frumusețe rămâne

neconturbată, ridicând înzecit solemnitatea serbării.

Prin aceste lucrări de prof. Petrașcu a săvârșit un lucru bun și necesar, pentru ceeace îi suntem mulțumitori, recomandându-le tuturor conducătorilor de coruri bisericești. Partiturile Nr. 1 și 6 costă câte 15 Lei, Nr. 3 18 Lei, Nr. 4 și 5 câte 22 Lei, iar Nr. 2 40 Lei, și se pot comanda dela autor în Cluj, str. Londrei 25. d. a.

❁	PARTEA OFICIALĂ	❁
---	------------------------	---

Nr. 185—1929

3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. *Deag* din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială, supraedificii economice și grădină.
3. Sesiune parohială 32 jug. pământ cultivabil, 4 jug. pădure și 4 jug. pășune.
4. Una zi de lucru dela fiecare familie.
5. Stola îndatinată.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererea cu documentele necesare oficiului nostru, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

În caz că nu să prezentează concurenți cu cvalificație de cl. I., consiliul parohial poate admite și concurenți pentru parohiile de cl. II.

In înțelegere cu consiliul parohial din Deag.

R. Popa, protopop.

Edict de licitație.

Prin acest edict se publică licitație cu termen de 30 zile dela publicare în „Renașterea“ pentru darea în întreprindere a *edificării din lemn* a bisericii ort.-române din *Șeulia de Câmpie*, jud. Mureș, (protopopiatul Luduș) pendinte de parohia Moinești.

Ofertele vor fi închise și se vor face pe serii de prețuri unitare cari vor fi nesuscetibile de modificări de orice natură până la terminarea lucrărilor.

Concurenții vor depune deosebit, dar deodată cu oferta, o garanță de 6% din valoarea lucrărilor în numerar, sau efecte publice la cursul zilei, sau o scrisoare de garanță emisă de o bancă de prima bonitate acceptată ca garanță de către Consiliul Eparhial. Planul, precum și alte informațiuni se pot vedea la oficiul parohial din Moinești (Zau).

Dat în ședința adunării filiei Șeulia, ținută în ziua de 17 Martie 1929.

Leon Sava,
paroh-președinte.

Vasilie Dâmbeanu
epitrop.

Nr. 177—1929 protopopesc.

Văzut,

Luduș, la 3 Aprilie 1929.

R. Popa, protopop.

Nr. 397/1929.

1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune, pe lângă parohul George Maier, din *Toplița I.* — parohie de clasa I. — se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Capelanului i-se asigură următoarele venit:

1. Salar dela Stat.
2. Locuință, casa parohială de lângă biserică, cu supraedificate și grădină.
3. 7 jug. cad. fânaț, ca sesiune parohială.
4. $\frac{1}{2}$ jug. cad. de pădure în fiecare an.
5. Una mierță cucuruz și una zi de lucru dela 180 de familii, eventual echivalentul acestora în bani, după prețul zilei.
6. Jumătate venitele stolare din și afară de biserică.

Nou alesul capelan va fi îndatorat a purta oficiul parohial. Reflectanții la acest post își vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc cererea instruită conform regulamentului în vigoare, în terminul deschis, având a se prezenta personal la oficiul nostru și cu prealabilă încunoștințare și în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Reghin, la 23 Aprilie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox-român, în conțelegere cu Consiliul parohial din Toplița.

Ioan Maloș, protopop.